

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ บรรยากาศองค์การ และคุณลักษณะของครูกับการจัดการความรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1

A Study of the Relationships between Administrator Behaviors in Creating Learning Organization, Organizational Climate, Teacher Characteristics and Teachers' Knowledge Management in Schools under the Office of Mahasarakham Primary Educational Service Area 1

สุวัฒน์ จุลสุวรรณ¹
Suwat Julsuwan¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมผู้บริหารในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ บรรยากาศองค์การ คุณลักษณะของครู และการจัดการความรู้ของครู 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ บรรยากาศองค์การ คุณลักษณะของครูกับการจัดการความรู้ของครู และ 3) เพื่อสร้างสมการถดถอยระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ บรรยากาศองค์การ และคุณลักษณะของครูกับการจัดการความรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 กลุ่มตัวอย่างการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 จำนวน 328 คน ใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจอยู่ระหว่าง .27 - .76 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

¹ อาจารย์ประจำ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Lecturer, Educational Administrator, Faculty of Education, Mahasarakham University

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมผู้บริหารในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ ($\bar{X}= 4.11$) บรรยากาศองค์การ ($\bar{X}= 4.14$) คุณลักษณะของครู ($\bar{X}= 4.10$) และการจัดการความรู้ของครู ($\bar{X}= 4.13$) โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. พฤติกรรมผู้บริหารในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ (X_1) บรรยากาศองค์การ (X_2) และคุณลักษณะของครู (X_3) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการความรู้ของครู (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การจัดการความรู้ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .978 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ปรับปรุง (R^2_{adj}) เท่ากับ .955 มีความสามารถในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 95.50 โดยเขียนเป็นสมการ ได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = .254 + .765 X_3 + .218 X_1$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z'_Y = .807 Z_3 + .203 Z_1$$

คำสำคัญ: การสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้; บรรยากาศองค์การ; และคุณลักษณะของครู; การจัดการความรู้ของครู

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the levels of administrator behaviors in creating learning organization, organizational climate, teacher characteristics and teachers' knowledge management in schools under the Office of Mahasarakham Primary Educational Service Area 1. 2) to study relationships between administrator behaviors in creating learning organization, organizational climate, teacher characteristics and teachers' knowledge management and 3) to construction the prediction equations relationships between administrator behaviors in creating learning organization, organizational climate, teacher characteristics and teachers' knowledge management. The sample consisted of 328 teachers under the Office of Mahasarakham Primary Educational Service Area 1. They were acquired by stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire on the relations of administrator behaviors in creating learning organization, organizational climate, teacher characteristics and teachers' knowledge management. The research tools consisted of ranking questionnaires and five-level rating scale

questionnaires, with discrimination ranging from 0.27 to 0.76 and reliability of 0.98. The statistics used included percentage, mean, standard deviation, Pearson product moment correlation, and stepwise multiple regression analysis.

The findings revealed that:

1. The levels of the administrator behaviors in creating learning organization ($\bar{X}=4.11$), organizational climate ($\bar{X}=4.14$), teacher characteristics ($\bar{X}=4.10$) and teachers' knowledge management ($\bar{X}=4.13$) as a whole and individual aspects were at the high level.

2. Administrator behaviors in creating learning organization, organizational climate and teacher characteristics had positive relations with teachers' knowledge management, statistically significant at the .01 level.

3. The variables used in predicting the teachers' knowledge management in schools under the Office of Mahasarakham Primary Educational Service Area 1. Obtained: the correlation coefficient $=.978$ at the significance level of .01, the coefficient of multiple correlation of determination (R^2_{adj}) = .955. The ability to determine was 95.50. The prediction equations could be shown as the following. Raw Score Regression Equation

$$Y' = .254 + .765 X_3 + .218 X_1$$

Standard Score Regression Equation

$$Z'_Y = .807 Z_3 + .203 Z_1$$

Keywords: Learning organization, Organizational Climate, Teacher Characteristics, Knowledge Management

บทนำ

สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-Based Society and Economy) มีการนำความรู้มาใช้เป็นพลังขับเคลื่อนพัฒนาสังคม เพื่อก้าวไปสู่เศรษฐกิจเพื่อการแข่งขัน และเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสมดุล ถ้าประชากรมีความสามารถในการจัดการความรู้ของตนเองได้ก็จะช่วยสร้างสรรคในการนำความรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้มากยิ่งขึ้น (ประกอบ ใจมั่น. 2547: 1) การจัดการความรู้เป็นกระบวนการทำงานโดยการนำความรู้ที่ฝัง

ลึกในตัวคนหรือจากประสบการณ์ในการทำงาน มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน นำมาสร้างและใช้ความรู้เพื่อให้สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นเครื่องมือที่ทำให้การบริหารองค์การเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (วิจารณ์ พานิช. 2548: 14) ปัญหาสำคัญของการจัดการความรู้ประการหนึ่งคือการไม่สามารถนำความรู้ของสถานศึกษามาสร้างความสามารถในการแข่งขันที่ได้ อีกทั้งการนำความรู้ในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษามาใช้ไม่สอดคล้องและเชื่อม

โยงกับการปฏิบัติงาน การที่องค์กรจะสร้างและรักษาความได้เปรียบในการแข่งขันได้นั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถขององค์กรว่ามีกระบวนการที่เป็นระบบในการค้นหา สร้าง รวบรวม จัดเก็บ เผยแพร่ ถ่ายทอด แบ่งปันและใช้ความรู้ได้มากน้อยเพียงไร กระบวนการนั้นคือ การจัดการความรู้ (สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. 2548: 7) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง ในฐานะเป็นผู้นำสถานศึกษาที่มีความสำคัญและจำเป็นในการสนับสนุนการจัดการความรู้รวมถึงการพัฒนาและให้บุคลากรครูตระหนักถึงการสร้างความรู้ใหม่ (Ryoko. 2002: 72) ผู้บริหารที่แสดงออกถึงการให้ความสำคัญที่มองสภาพสิ่งแวดล้อมขององค์กรที่เกี่ยวกับโครงสร้างและขอบข่ายของงานได้อย่างชัดเจน มีความรู้ความเข้าใจในระบบงานและกระบวนการบริหารงาน เข้าใจปรัชญาแห่งการเรียนรู้และสามารถนำมากำหนดนโยบายพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม พยายามพัฒนาตนเอง ตลอดจนพยายามสนับสนุนส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านวิชาการอย่างต่อเนื่อง จะเป็นการส่งเสริมและกระตุ้นให้ครูจะเกิดความกระตือรือร้นในการจัดการความรู้ และสามารถนำความรู้ใหม่ๆ มาใช้สร้างสรรค์การปฏิบัติงานจะส่งผลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานของสถานศึกษา (Senge. 1990: 3-4) บรรยากาศในองค์กรก็เป็นส่วนหนึ่งที่อิทธิพลต่อพฤติกรรมการทำงานของบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารทุกคนควรให้ความสำคัญต่อบรรยากาศขององค์กรเนื่องจากจะช่วยผู้บริหารวางแผนที่จะเปลี่ยนแปลงได้ดีขึ้น และหากมีการเสริมสร้างบรรยากาศที่สนองความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานแล้วจะช่วยให้องค์กรมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายได้รวดเร็วขึ้น (Hellriegel & Slocum. 1974: 430) บุคคลมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กรจะทำให้เกิดความความไว้วางใจ และความเต็มใจในการทำงานของบุคลากร

อันจะก่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่ดี (Halpin & Croft. 1996: 253)

นอกจากนี้คุณลักษณะของวิชาชีพครูมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ของครู เนื่องจากครูที่มีคุณลักษณะด้านวิชาชีพจะเป็นผู้ที่รู้จักการวิธีการศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองให้มีความทันสมัย มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนร่วมวิชาชีพครู อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน เพื่อให้ครูเกิดวิสัยทัศน์และสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ได้ง่าย สามารถเก็บความรู้อย่างมีระบบและสามารถค้นคืนความรู้ นำความรู้มาใช้ได้ตรงตามความต้องการ สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้และนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Hoy & Miskel. 1991: 328-329) จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ บรรยากาศองค์การ และคุณลักษณะของครูกับการจัดการความรู้ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารและครูโดยทั่วไป ที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดทิศทาง นโยบาย การวางแผน พัฒนาบุคลากรและองค์การภายในสถานศึกษา นอกจากนี้รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่สนใจได้ใช้เป็นเป็นข้อมูลสารสนเทศ และเป็นแนวทางในการต่อยอดการจัดการความรู้ในสถานศึกษาของตนเอง และเพื่อปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา

บรรยากาศองค์การ คุณลักษณะของครูและระดับ การจัดการความรู้ของครูในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมผู้บริหารในการสร้างองค์การแห่งการ เรียนรู้ บรรยากาศองค์การ และคุณลักษณะของครู กับการจัดการความรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1

3. เพื่อสร้างสมการถดถอยพยากรณ์ระหว่าง พฤติกรรมผู้บริหารในการสร้างองค์การแห่งการ เรียนรู้ บรรยากาศองค์การ และคุณลักษณะของครู กับการจัดการความรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1

สมมติฐาน

1. พฤติกรรมผู้บริหารในการสร้าง องค์การแห่งการเรียนรู้ บรรยากาศองค์การ และ คุณลักษณะของครู มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการ จัดการความรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1

2. ปัจจัยด้านพฤติกรรมผู้บริหารใน การสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ บรรยากาศ องค์การ และคุณลักษณะของครูอย่างน้อยหนึ่ง ปัจจัย สามารถพยากรณ์การจัดการความรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคามเขต 1

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 จำนวน 2,098 คน กลุ่ม ตัวอย่าง คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ใช้วิธีการกำหนด ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางของ Kre- jcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 328 คน และใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Strati- fied Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถาน ศึกษาเป็นหน่วยของการสุ่ม และกำหนดสัดส่วน ตามขนาดของประชากร และใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ตัวแปร

ตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่

1. พฤติกรรมผู้บริหารในการสร้าง องค์การแห่งการเรียนรู้

2. บรรยากาศในองค์การ ประกอบด้วย

3. คุณลักษณะส่วนตัว

ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ การจัดการความรู้ ของครู

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งสร้างตาม วัตถุประสงค์และใช้กรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดย แบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ตอน โดยมีการกำหนด จำนวนข้อคำถามทั้งหมด 103 ข้อ ค่าจำแนกราย ข้ออยู่ระหว่าง .27 - .76 และค่าความเชื่อมั่นทั้ง ฉบับเท่ากับ .98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำแบบสอบถาม จำนวน 328 ฉบับ ขอความร่วมมือกับผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวม แบบสอบถามคืนทั้งหมด จำนวน 328 ฉบับ คิด เป็นร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ 1) การหาคุณภาพของเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบความมุ่งหมายการวิจัย โดยใช้สถิติพื้นฐาน ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) สหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise Multiple Regression Analysis

ผลการวิจัย

1. ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริหารในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.11$) บรรยากาศองค์การ ($\bar{X}=4.14$) คุณลักษณะครู ($\bar{X}=4.10$) และการจัดการความรู้ของครู ($\bar{X}=4.13$) โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. พฤติกรรมผู้บริหารในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ (X_1) บรรยากาศองค์การ (X_2) และคุณลักษณะของครู (X_3) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการความรู้ (Y) ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .738 - .970 ปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ บรรยากาศองค์การ และคุณลักษณะของครูกับการจัดการความรู้ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 โดยรวม

	X_1	X_2	X_3	Y
X_1	1.00	.821**	.803**	.851**
X_2		1.00	.701**	.738**
X_3			1.00	.970**
Y				1.00

** $P < .01$

3. ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การจัดการความรู้ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 ได้แก่ คุณลักษณะของครู (X_3) และพฤติกรรมผู้บริหารในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ (X_1) มีความสามารถในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 95.50 โดย

เขียนเป็นสมการได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$= .254 + .765 X_3 + .218 X_1$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$= .807Z_3 + .203 Z_1$$

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีประเด็นที่จะอภิปราย ดังนี้

1. พฤติกรรมผู้บริหารในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ บรรยากาศองค์การ และคุณลักษณะครู และการจัดการความรู้ของครูโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารเป็นตัวหลักที่สำคัญต่อองค์การต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและต่อผลงานเป็นส่วนรวมเพื่อสร้างสถานศึกษาให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหารต้องมีพฤติกรรมในการบริหารที่ถูกต้องและเหมาะสม (Hoy & Miskel, 1991: 251) พฤติกรรมผู้บริหารในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหารต้องแสดงออกถึงความสามารถในการพัฒนาบุคคลและองค์การให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง กระตุ้นให้ครูมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองตลอดเวลา มีการชวนขยายหาความรู้และแลกเปลี่ยนความรู้อยู่เสมอ (Senge, 1990: 3-4) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุธดา อรรถนสาร (2552: 100) สรุปได้ว่า พฤติกรรมผู้บริหารในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ในการพัฒนาบุคคลและองค์การให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับโครงสร้าง และขอบข่ายงานโดยรวมได้อย่างชัดเจน และมีความรู้ ความเข้าใจในระบบงานและกระบวนการบริหารงานอย่างเป็นกลยุทธ์ ส่งเสริมให้กำลังใจครูในการทำงานเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน เป็นบุคคลที่รอบรู้ มีการฝึกฝนอบรมตนเอง แสวงหาความรู้ใหม่ๆ สร้างครูให้มีความศรัทธาหรือความผูกพันต่อทีมในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Davenport (1998: 229-238) สรุปได้ว่า ผู้บริหารระดับสูงควรให้การสนับสนุนเต็มที่ เพื่อแสดงให้เห็นพนักงานทุกคนรู้ว่า การจัดการความรู้และการเรียนรู้ภายในองค์การเป็นปัจจัยหลักของความสำเร็จขององค์การ มีการสร้างให้มีการใช้ช่องทาง

สำหรับการถ่ายทอดความรู้หลายช่องทางไม่เพียงเฉพาะการสื่อสารผ่านเทคโนโลยี แต่ควรมีเวลาในการพบปะพูดคุยเพื่อแก้ปัญหาให้ลุล่วงไป

ด้านบรรยากาศองค์การในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบรรยากาศองค์การเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการรับรู้หรือความรู้สึกของพนักงานที่มีต่อองค์การ การรับรู้เหล่านี้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและทัศนคติของพนักงาน ด้านบรรยากาศองค์การสามารถรับรู้ได้จากลักษณะสภาพแวดล้อมทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ซึ่งบรรยากาศจะเป็นแรงกดดันที่สำคัญที่จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของบุคคล (สมยศ นาวีการ, 2539: 192) ซึ่งสอดคล้องกับ Hoy & Miskel. (1991: 221) สรุปได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนพึงส่งเสริมบรรยากาศองค์การแบบเปิดมากกว่าบรรยากาศแบบปิด ซึ่งเป็นสภาพที่ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากครู ให้ความจริงใจ ให้การยกย่องนับถือให้การสนับสนุนต่อการพัฒนาวิชาชีพ และให้ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน ใช้ภาวะผู้นำแบบผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนพฤติกรรมของครูซึ่งจะมีพฤติกรรมที่มีความเป็นมิตรให้ความร่วมมือ และมีพันธะผูกพันกับการทำงาน และซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของยุธดา อรรถนสาร (2552: 100) พบว่า บรรยากาศองค์การ ด้านการใช้อำนาจเกี่ยวกับการรับรู้ของครูเกี่ยวกับความชัดเจนของการกำหนดโครงสร้างการบริหาร ขอบข่ายและหน้าที่ กฎระเบียบ ข้อบังคับ บทบาทและหน้าที่ โดยให้ครูทุกคนได้เข้าใจถึงภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานและการตัดสินใจของตนเองเพื่อวางแผนงาน กระจายงานและแบ่งงานกันปฏิบัติ และกำหนดมาตรฐานของการปฏิบัติงานเพื่อใช้ประเมินผลการปฏิบัติงาน ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นและรับฟังเหตุผลของ

ครูเมื่อมีความขัดแย้งต่าง ๆ เกิดขึ้น บรรยากาศองค์การด้านมนุษยสัมพันธ์เกี่ยวกับการรับรู้ของครูเกี่ยวกับความรู้สึกภาคภูมิใจ ความผูกพันต่อสถานศึกษา มีความอบอุ่นมิตรภาพที่ดี มีความรัก ผูกพันกันอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พอททัย ภิรมย์ศรี (2554: 118-119) พบว่า การเสริมสร้างบรรยากาศ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์และเป้าหมายการทำงาน ด้านการค้นคิดนวัตกรรมและการใช้เทคโนโลยี ด้านการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน และด้านการปฏิบัติงาน เป็นที่มั่งคั่งเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้องค์การประสบความสำเร็จอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Byounggu. (2008: online) ได้ศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการจัดการความรู้และพฤติกรรมองค์การ พบว่า การจัดการความรู้ที่ประสบความสำเร็จในองค์การจำเป็นต้องเกิดจากการวางแผนทั้งจากภายในและภายนอกองค์การ การใช้ข้อมูลและนำข้อมูลจากภายในและภายนอกองค์การมาเปรียบเทียบกันแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ที่แสดงให้เห็นถึงผลแห่งความสำเร็จของการวางแผนในการจัดการความรู้ขององค์การ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Marquardt. (1996: 26-34) ที่พบว่าองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการความรู้ขององค์การที่สำคัญจะต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการจัดการ ความรู้เพื่อเพิ่มผลผลิตและบริการขององค์การต้องจัดบรรยากาศที่สนับสนุน ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้บุคลากรได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ด้านคุณลักษณะครูที่แสดงออกอย่างเหมาะสมทั้งคุณลักษณะส่วนตัว และคุณลักษณะทางวิชาชีพครู ทั้งนี้อาจเนื่องจาก คุณลักษณะของครูที่มีประสิทธิภาพในยุคปฏิรูปการศึกษาจะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาผู้เรียน สามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่

เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีทักษะและกระบวนการในการคิด การวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา และมีความใฝ่รู้ และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องเต็มตามศักยภาพ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2551: ออนไลน์) สอดคล้องกับมาตรฐานในการประกันคุณภาพสถานศึกษา เอกชนที่ระบุว่าคุณลักษณะของครูประกอบด้วย 7 องค์ประกอบคือ ครูต้องมีวิถุญาณความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ครูมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ วิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาการสอน และครูมีความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 2545: 71-76) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Batista. (1979: 257-271) สรุปได้ว่า พฤติกรรมที่ดีของอาจารย์ประกอบด้วย ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่ทันสมัย งานวิจัยบทความและสิ่งตีพิมพ์ที่มีคุณภาพ มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน มีความรู้ในวิชาที่สอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา และนักศึกษา ตลอดจนรู้จักประยุกต์ใช้มีความรู้ในวิธีประเมิน จุดมุ่งหมายของวิชาที่สอนอย่างเหมาะสม มีคุณธรรมตามวิชาชีพ ให้บริการกับสถาบันและชุมชน ให้บริการทางวิชาการและวิชาชีพ และมีเจตคติที่ต่อเพื่อนอาจารย์ นักศึกษา และสถาบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Calderon. (1989: 2512-A) สรุปได้ว่า นักเรียน ครู และผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นตรงกันเกี่ยวกับคุณภาพหรือคุณลักษณะที่ดี ได้แก่ ลักษณะการสอนที่ดีลักษณะเกี่ยวกับบุคลิกที่ดีและลักษณะเกี่ยวกับอาชีพครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ Cornell. (1999: 89-96) สรุปได้ว่า ครูควรมีความสามารถด้านเทคโนโลยี และสามารถใช้และสอนนักเรียนได้ดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิลวัลย์ มาคัม (2549: 341-342) พบว่า ลักษณะของครูในการพัฒนาความรู้

ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของระดับที่ทำให้การจัดการความรู้ประสบความสำเร็จด้วย โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้สามารถรวบรวมและจัดเก็บความรู้ได้อย่างเป็นระบบ สามารถนำมาถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุธดา อรรถธนะสาร (2552: 100-101) สรุปได้ว่า คุณลักษณะที่ครูแสดงออกถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ค้นคว้า แสวงหาวิธีใหม่ๆ มีความขยันหมั่นเพียร ความกระตือรือร้น มีความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่สูง ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางกาย วาจา และความประพฤติ มีความรัก เมตตาช่วยเหลือให้นักเรียนได้พัฒนาอย่างเต็มที่ ศึกษาหาความรู้ สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อทำวิจัยในชั้นเรียน และนำผลการวิจัยมาปรับปรุงกระบวนการสอนของตนเอง รวมทั้งมีความศรัทธาต่อวิชาชีพครู มีความภูมิใจ ความพอใจ และเห็นคุณค่าของอาชีพครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของเลิศลักษณ์ วงศ์สุวรรณ (2553: 80-84) สรุปได้ว่า คุณลักษณะความเป็นครูของนิสิตหลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านความสำคัญ บทบาท หน้าที่ ภาระงานของครู ด้านคุณลักษณะของครูที่ดี ด้านการเสริมสร้างศักยภาพ และสมรรถภาพความเป็นครู ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ด้านเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ด้านทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพครู และด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการ

ด้านการจัดการความรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากความรู้เป็นสิ่งขับเคลื่อนไปสู่ความสำเร็จ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู และการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา (Sallis and Jones. 2002: 2-10) ซึ่งสถานศึกษาในระดับโรงเรียนก็ต้องการสนับสนุนและส่งเสริมการนำกลยุทธ์

การจัดการความรู้มาใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศและสามารถสนองความต้องการของประเทศในยุคสังคมแห่งความรู้ได้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545: 45) การกำหนดความรู้ต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและมีความคิดใหม่ ๆ ในการกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ที่จะสนับสนุนองค์การได้ ดังนั้น ทั้งครูและผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเห็นคุณค่าของการกำหนดความรู้ไว้ในวิสัยทัศน์ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูและการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ และเมื่อครูมีความชัดเจนในการจัดการความรู้แล้ว ครูก็จะเกิดการเรียนรู้ โดยมีการแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน (วิจารณ์ พานิช. 2547: 23) สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทนา วราภรณ์วิมลชัย พิทยาภรณ์ พิษยวงศ์กุลชัย และรุ่งอรุณ ชิตมนตรี (2550: 99-100) สรุปได้ว่า สภาพการจัดการความรู้เกี่ยวกับการสืบเสาะแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆ การนำองค์ความรู้มารวมกัน และมีการนำเทคโนโลยีต่างๆ มาจัดเก็บความรู้ มีการจัดกลุ่มหมวดหมู่ความรู้ และแบ่งกลุ่มหมวดหมู่ความรู้ ตลอดจนการเผยแพร่ความรู้ในรูปแบบต่างๆ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุธดา อรรถธนะสาร (2552: 93) สรุปได้ว่า ครูมีความสามารถในการปฏิบัติงานในการจัดการความรู้ที่มีอยู่กระจัดกระจายอยู่ในตัวครูหรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ รับรู้และเข้าใจถึงทิศทางในการจัดการความรู้ของครู และสามารถกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายได้ มีการนำเอาความรู้ที่สร้างหรือบันทึกไว้จากประสบการณ์การเรียนรู้ในอดีตที่ประสบผลสำเร็จในกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความรู้ ตลอดจนมีการรวบรวมความรู้จากเอกสารต่างๆ และประสบการณ์ในการทำงานร่วมกันของครูทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา นำมาจัดเก็บเป็นระบบและเป็นหมวดหมู่เพื่อให้สามารถเข้าถึง

ความรู้ และแสวงหาความรู้ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และง่ายต่อการนำความรู้ไปใช้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจวรรณ แป้นนอก (2552: 98) สรุปได้ว่า การบริหารจัดการความรู้ มีการดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างวิสัยทัศน์เกี่ยวกับความรู้ การสร้างทีมความรู้ การสร้างบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนความรู้ การจัดการความรู้ด้วยวิธีการใหม่ๆ และการสร้างเครือข่ายความรู้ที่อยู่ในระดับมาก

2. พฤติกรรมผู้บริหารในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ บรรยากาศองค์การ และคุณลักษณะของครู มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการความรู้ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นถึงความสำคัญของการจัดการความรู้ของครูมีการผลักดัน จูงใจหรือประสานให้ครูได้กระทำหรือทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ซึ่ง Leitch and Rosen (2001: 2-3) ได้ศึกษาถึงผลความสำเร็จของการจัดการความรู้ พบว่า ต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญซึ่งเกิดจากการผสมผสานการทำงานระหว่าง คน กระบวนการ และเทคโนโลยี โดยองค์ประกอบทั้งสาม จะมีส่วนของความสำเร็จร่วมกัน นอกจากนี้การที่ครูได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ทางความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ และการสร้างคลังความรู้ และเพื่อประโยชน์ของสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอน เป็นการส่งเสริม สนับสนุน รวมทั้งกระตุ้นให้มีการจัดการความรู้มาใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ครู และสถานศึกษา ซึ่งกระบวนการนี้จะทำให้เกิดองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน นั่นคือ จะทำให้ครูรักการเรียนรู้อย่างไร มีความคิดเป็นระบบมากขึ้น (วิลาวลัย มาคุ้ม 2549: 341-342) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุธดา อรรถนสาร (2552: 94-95) สรุปได้ว่า

พฤติกรรมผู้บริหารในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ในด้านความรอบรู้แห่งตน และด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการจัดการความรู้ของครู ด้านความคิดเชิงระบบ ด้านการเรียนรู้เป็นทีม และด้านแบบแผนความคิดอ่าน บรรยากาศองค์การในด้านบรรยากาศด้านสัมฤทธิ์ผลมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญกับการจัดการความรู้ของครู ด้านบรรยากาศด้านการใช้อำนาจ และบรรยากาศด้านมนุษยสัมพันธ์ คุณลักษณะของครูในด้านคุณลักษณะด้านวิชาชีพ ครูมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญกับการจัดการความรู้ของครู และด้านคุณลักษณะด้านส่วนตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มลฤดี โภคศิริ (2549: 109-115) สรุปได้ว่า ปัจจัยด้านองค์การ ได้แก่ วัฒนธรรมองค์การ โครงสร้างองค์การ กลยุทธ์องค์การ และวิสัยทัศน์องค์การ ปัจจัยด้านการรับรู้คุณลักษณะนวัตกรรมการจัดการความรู้ ได้แก่ ด้านการทดลองใช้ ด้านการสังเกตได้ ด้านการเข้ากันได้ ด้านความไม่ซับซ้อน ด้านประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการจัดการความรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การจัดการความรู้ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 ที่ดีที่สุด ได้แก่ คุณลักษณะของครู และรองลงมา ได้แก่ พฤติกรรมผู้บริหารในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ มีความสามารถในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 95.50 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคุณลักษณะด้านวิชาชีพครู ที่มีความสำคัญต่อการทำนายนายการจัดการความรู้ของครู เนื่องมาจากวิชาชีพครูจัดเป็นวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งต้องอาศัยความรู้ ความสามารถเฉพาะด้าน ต้องทำหน้าที่การสอนด้วยความรัก ศรัทธาและตั้งใจจริง ในการให้ความรู้แก่นักเรียน

และสังคม ครูต้องมีจรรยาบรรณ มีมารยาทและวินัยตามระเบียบของครู รวมทั้งมีการพัฒนาตนเองเพื่อให้ทันสมัยอยู่เสมอปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา เมืองครุวิชาชีพ ซึ่งเป็นองค์กรพิทักษ์ประโยชน์ให้แก่ครู คือ คุรุสภา ซึ่งเป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพสามารถกำกับดูแลมาตรฐานวิชาชีพของตนเองได้อย่างมีคุณค่า คอยพิทักษ์ผลประโยชน์แก่มวลสมาชิก ผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องใช้เวลาศึกษาวิทยาการ และฝึกฝนให้มีความชำนาญจึงจะทำให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิลวาลัย มาคัม (2549: 341-342) สรุปได้ว่า ลักษณะของครูในการพัฒนาความรู้ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของระดับที่ทำให้การจัดการความรู้ประสบความสำเร็จด้วย ซึ่งครูแต่ละคนสามารถนำความรู้ที่ฝังอยู่ในตัว (tacit knowledge) ที่เพียงพอสำหรับที่จะนำมาจัดการให้เป็นความรู้ที่ชัดแจ้ง โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันจากเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอก และสอดคล้องกับงานวิจัยของยุรดา อรรถ ธนสาร (2552: 95-96) สรุปได้ว่า คุณลักษณะของครูในด้านด้านคุณลักษณะด้านส่วนตัว และคุณลักษณะด้านวิชาชีพครูมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญกับการจัดการความรู้ของครู

ด้านพฤติกรรมผู้บริหารในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารเป็นบุคคลที่มองภาพบริบทขององค์การในสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับโครงสร้าง และขอบข่ายงานโดยรวมได้อย่างชัดเจน และมีความรู้ความเข้าใจในระบบงานและกระบวนการบริหารงานซึ่งเป็นแนวทางให้ครูมีความกระตือรือร้นในการจัดการความรู้ให้ตรงกับภาระเรียนการสอน สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ในการปฏิบัติงานตรงตามเป้าหมาย และส่งเสริมให้ครูทุกคนคิดสังเคราะห์เพื่อการสร้างความรู้ใหม่ๆ ซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้อง

กระตุ้นให้ครูเกิดความคิดอย่างเป็นกลยุทธ์ ชัดเจนตรงตามเป้าหมาย มีความคิดทันการณ์ เพื่อมุ่งเสริมสร้างการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบได้ถูกต้องและชัดเจน ผู้บริหารที่มีความคิดสร้างสรรค์มีความยืดหยุ่นทางความคิด เปิดใจกว้างและสามารถเข้าใจมุมมองและความคิดของผู้อื่น ยอมรับฟังความคิดของผู้อื่น และมีความเข้าใจในหลักปรัชญาการเรียนรู้และนำมากำหนดนโยบายพัฒนาการเรียนรู้ การสอนได้อย่างเหมาะสม และพยายามพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับวิชาชีพอยู่เสมอ รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูได้เข้าร่วมประชุมทางวิชาการที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูมีความรู้ และความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน ก่อให้เกิดรูปแบบความคิดร่วมกันเพื่อให้ครูสามารถขยายขอบเขตขององค์ความรู้และแบ่งปันร่วมกัน ทั้งในลักษณะรู้อะไร ด้วยกระบวนการ ขั้นตอน วิธีการเช่นไร เข้าใจ และเห็นความเชื่อมโยงของความรู้ สุดท้ายครูก็จะสามารถตอบตนเองได้ว่าตนเรียนรู้หรือทำไปเพื่อสิ่งใด (Senge. 1990: 3-4)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สถานศึกษาควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูมีคุณลักษณะตามที่ต้องการ ได้แก่ คุณลักษณะส่วนตัว ด้านการแสดงออกถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การเป็นผู้ที่แสวงหาวิธีใหม่ๆ มีความขยันหมั่นเพียร ความกระตือรือร้น มีความรับผิดชอบต่อหน้า ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางกาย วาจา และความประพฤติ มีความรัก เมตตาช่วยเหลือให้นักเรียน เป็นผู้ที่ศึกษาหาความรู้ รวมทั้งการแสดงออกถึงการติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวทางการศึกษาจากแหล่งความรู้ต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ ร่วมมือกับผู้ปกครองใน

การแก้ปัญหาของนักเรียน และให้ความร่วมมือ และช่วยเหลืองานของชุมชนและคุณลักษณะทางวิชาชีพครู และสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการความรู้ของครู

2. สถานศึกษาคควรส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการความรู้บรรยากาศด้านโครงสร้างมีการกำหนดโครงสร้างการบริหาร ขอบข่ายและหน้าที่ ภาวะเบียบ ข้อบังคับ บทบาทและหน้าที่ที่ชัดเจน สร้างความรู้สึกลดอคดียในการปฏิบัติงาน ในบรรยากาศของโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้มีการแสดงออกริเริ่มทำสิ่งใหม่ๆ ใช้นวัตกรรมใหม่ๆ ในการปฏิบัติงาน โดยปราศจากการกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงในการทำงานเพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการปรับปรุงงานที่ส่งผลต่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ ตลอดจนการให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานเพื่อให้ครูได้นำไปปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และการวิเคราะห์ สาระสำคัญ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2551). แผนการศึกษาแห่งชาติ. สืบค้นเมื่อ 13 มีนาคม 2556. สืบค้นจาก http://www.onec.go.th/publication/s_fullplan/fullplan.pdf.
- จันทนา วราภรณ์วิมลชัย พิทยาภรณ์ พิษยวงศ์กุลชัย และรุ่งอรุณ ชิตมนตรี. (2550). สภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล ในภาคเหนือตอนล่าง. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เบญจวรรณ เป้นนอก. (2552). การบริหารจัดการความรู้ในสถานศึกษาในกลุ่มกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประกอบ ใจมั่น. (2547). การพัฒนาระบบบริหารจัดการความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารูปแบบของการจัดการความรู้ของครูเพื่อสถานศึกษาจะต้องประกอบด้วยรูปแบบในการจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพสำหรับสถานศึกษาต่อไป
2. ควรมีการศึกษาตัวแปรอิสระอื่นๆ ที่คาดว่าจะมีผลต่อการจัดการความรู้ของครูวัฒนธรรมองค์กร การทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำของผู้บริหาร แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู เป็นต้น
3. ควรมีการศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการจัดการความรู้ของครูที่เป็นลักษณะของการส่งผลทางตรงและทางอ้อม
4. ควรมีการศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้ของครูแบบพหุระดับ เช่นในระดับบุคคล ระดับโรงเรียน ระดับสำนักงานเขตพื้นที่ เป็นต้น

- พอททัย ภิมรัมย์ศรี. (2554). การศึกษาแนวทางการส่งเสริมความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน
นาหลวง สำนักงานเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการ
ศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มลฤดี โภคศิริ. (2549). ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้และวัฒนธรรมองค์การของคณาจารย์ใน
สถาบันอุดมศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การพยาบาล).
พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ยุรดา อรรถนสาร. (2552). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารในการสร้างองค์การ
แห่งการเรียนรู้ บรรยายภาคองค์การ และคุณลักษณะของครูกับการจัดการความรู้ของครู
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การ
บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เลิศลักษณ์ วงศ์สุวรรณ. (2553). การศึกษาคุณลักษณะความเป็นครูของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต
(กศ.บ.5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- วิจารณ์ พานิช. (2548). ทศนาภาพของการจัดการความรู้. สืบค้นเมื่อ 23 มีนาคม 2556. สืบค้นจาก
<http://www.kmi.or.th/autopage/file/Monjuly2005-9-55-23-ten%20f%KM.pdf>.
- _____. (2547). สถานศึกษากับการจัดการความรู้เพื่อสังคม. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- วิลาวัลย์ มาคุ้ม. (2549). การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
กระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2548). คู่มือการจัดการความรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ:
จิรวัดณ์ เอ็กซ์เพรส.
- สมยศ นาวิการ. (2539). การบริหารและพฤติกรรมองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ผู้จัดการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2545). มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพการ
ศึกษาภายในสถานศึกษาเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาเอกชน.
- Batista. E.E. (1979, March). "The place of colleague evaluation in the appraisal of college
teaching: A review of literature". *Research in Higher Education*. 4: 257-271
- Byounggu, C. (2008). "Effects of knowledge management strategy on organizational
performance: A complementarity theory-based approach". Retrieved January 20,
2014 from <http://proquest.umi.com>
- Calderon, L. (1989, march) "Characteristics of the excellent teacher as perceived by
students, teachers and administrators in the Los Angeles Community College
District" *Dissertation Abstracts International*. 49(9): 2512 - A.

- Cornell, R. (1999, June). "Paradigms for the new millennium how professors will certainly change" *Educational Media International*. 36(2): 89-96.
- Davenport, T. (1998). "Successful knowledge management project. Knowledge sharing in organizations: A conceptual framework" *Sloan Management Review*. 39: 43-57.
- Halpin, A.W. and Crofts. D.B. (1963). *The organization climate of school Chicago*. University of Chicago: Midwest Administration Center.
- Hellriegel, D. & Slocum, J. W. (1974). "Organizational climate: measures, research, and contingencies". *Academy of Management Journal*, 17(2), 255-280.
- Hoy, W.K. and Miskel, C.G. (1991). *Education administration: theory, research, and practice*. 4th ed. New York: McGraw-Hill.
- Leitch, J. M. ; & Rosen, P. (2001). "Knowledge management, CKO, and CKM: The key to competitive advantage" *The Manchester Review*: 6(2-3).
- Marquardt, M.J. (1996). *Building the learning organization*. New York: McGraw-Hill.
- Ryoko, T. (2002). *The importance of leadership in knowledge management: Knowledge management for the corporate innovation*. Tokyo: APO.
- Senge. P.M. (1990). *The fifth discipline*. London: Century Business.
- Sallis, E. & Jones, G. (2002). *Knowledge management in education*. London: Kogan page.